

**Son kullanma tarihi geçmiş olan ürünlerin takdir komisyonu kararı
olmaksızın imha edilmesi halinde gider kaydı ve belge düzeni.**

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-KDV.29-1617
Tarih	30.09.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : 39044742-KDV.29-1617

30/09/2013

**Konu : Son kullanma tarihi geçmiş olan ürünlerin takdir komisyonu kararı
olmaksızın imha edilmesi halinde gider kaydı ve belge düzeni.**

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, her türlü çikolata, kakaolu ürünler,...ve dondurulmuş gıda ürünlerinin imalatı, ithalatı, ihracatı ve yurt içinde pazarlanması faaliyetinde bulunan Şirketinizin, ürünlerin satışı ve distribütörlüğüne münhasıran yetki verdiğiniz distribütör firma ... San. Paz. ve Tic. A.Ş.'nin, aranızda yapılan sözleşme uyarınca son kullanma tarihi geçmiş olan ürünleri, bu işlem için Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan lisans almış olan İstanbul ... A.Ş.'ye imha ettirdiği ve imhaya konu ürünlerin bedelini tutanak örneği ile tarafınıza fatura ettiği belirtilerek söz konusu ürünlerin takdir komisyonu kararı olmaksızın imha edilmesi halinde distribütör firmanın tarafınıza faturalandırdığı ürün bedellerinin gider yazılıp yazılamayacağı ve faturada yer alan KDV nin indirim konusu yapılp yapılamayacağı ile belge düzeni hakkında Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safi Kurum Kazancı" başlıklı 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde ise ticari kazancın tespitinde indirilebilecek giderler sayılmış olup anılan maddenin (3) numaralı bendinde de işle ilgili olmak şartıyla mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların gider olarak indirilmesinin kabul edileceği belirtilmiştir.

Özelge talep formunuz ekinde ibraz edilen ve şirketiniz ile distribütör arasında imzalanan sözleşmenin incelenmesi sonucunda, 11.1 numaralı bölümünde, distribütörün satıcıları aracılığıyla, toptancıları veya doğrudan perakendecileri tarafından son kullanma tarihi geçmiş ürünlerin satılmadığını veya distribütörün satıcılarının programlanan bir sonraki ziyaretinden önce son kullanma tarihi geçecek ürünlerin hiç bir şekilde satılmadığını denetleyeceği ve bu iki durumda distribütörün söz konusu ürünleri geri çekmekle yükümlü olduğu; 11.3 numaralı bölümünde, geri çekilen ürünlerin net maliyetinin sözleşmenin birinci yılında %100'ünün (müteakip yıllarda geri çekilen ürünün %2 kadarının maliyetinin taraflar arasında eşit paylaşılacağı aşan kısımdan mükellef Kurumun sorumlu olacağı) mükellef Kurum tarafından distribütöre ödeneceği; 11.5 numaralı bölümünde, distribütörün mükellef Kurumu iadeler konusunda bilgilendireceği, imha edilecek ürünlerin miktarı konusunda nihai onay alacağı, aylık olarak geri çekilen söz konusu ürünlerin faturalarını, resmi beyan ve mükellef kurum tarafından talep edilen tüm diğer bilgilerle birlikte sunacağı hususlarının yer aldığı görülmüştür.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre şirketinizin imha edilen mamullere ilişkin ... AŞ'ye sözleşmeye istinaden fatura karşılığı ödediği tutarların, Gelir Vergisi Kanununun 40 ncı maddesinin (3) numaralı bendine göre kurum kazancınızın tespitinde indirim konusu yapılması mümkündür.

Öte yandan, imha edilen malların bedellerinin ... A.Ş. tarafından gider olarak dikkate alınabilmesi için söz konusu imha işleminin Bakanlık yetkililerinin katılımıyla bir Komisyon tarafından gerçekleştirilmesi, bunun sağlanamaması halinde ise olayın Takdir Komisyonuna sevk edilerek imha edilen ürünlerin emsal bedelinin belirlenmesi gerekmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

Distribütör firmanın tutanakla imha ettirdiği emtiaların bedelini yansıtmaya faturası düzenleyerek Şirketinize aktarması nedeniyle, faturalandırılan emtia bedellerinin gider kaydedip kaydedemeyeceği hususuna ilişkin olarak özelge talep formunuz ekinde yer alan distribütörlük dağıtım sözleşmesinin (4.2) bölümünden, imha konusu emtialar da dahil dağıtım konusu emtiaların Şirketin tarafından distribütör firma olan ... A.Ş.'ne satıldığı anlaşılmaktadır.

Bir firmanın kendi aktifinde olan emtiaları imha ettirerek bedellerinin giderleştirilmesi vergi usul mevzuatında bulunmaktadır. Ancak kendi aktifinde bulunmayan (başka firmaya ait emtiaların) başkasına imha ettirilerek imha tutanağıyla fatura karşılığı ödemesi yapılarak giderleştirilmesinin mümkün olmadığı düşünülmektedir. İmha edilen bir emtianın satılarak teslimi mümkün olmayacağından söz konusu satış işleminin gerçek bir işlem olarak algılanması mümkün değildir.

Ancak, söz konusu emtiaların imha edilmeden önce satın alınarak faturalandırılması ile aktive alınması durumunda, bu emtiaların imhasının başkası aracılığıyla yapılması halinde bu emtiaların imhası sonucu giderleştirilmesi mümkündür.

Bu nedenle imha konusu emtiaları aktifinde bulunduran şirketin aşağıdaki açıklamaları dikkate alması durumunda imha edilen malların bedellerinin gider yazılarak aktiften çıkarması mümkün bulunmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Takdir Komisyonlarının Görevleri" başlıklı 74 üncü maddesinin (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde, yetkili makamlar tarafından istenilen matrah ve servet takdirlerini yapmak takdir komisyonlarının görevleri arasında sayılmıştır.

Mezkur Kanunun 278 inci maddesinde, yangın, deprem ve su basması gibi afetler yüzünden veyahut bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi hâller neticesinde iktisadî kıymetlerinde önemli bir azalış vaki olan emtia ile maliyetlerin hesaplanması mutad olmayan hurdalar ve döküntüler, üstüğü, deşe ve iskartaların emsal bedeli ile değerlendirileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 267 nci maddesinde ise, gerçek bedeli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın emsal bedelinin, ortalama fiyat, maliyet bedeli ve takdir esası olmak üzere üç esasa göre tayin edileceği; ilk iki sıradaki usul ile belli edilemeyen emsal bedelin ilgililerin müracaatı üzerine takdir komisyonunca takdir yolu ile belli edileceği hüküm altına alınmıştır.

Mer'i mevzuata göre, bir mükellefe ait takdir işleminin mükellefin bağlı olduğu vergi dairesinin bulunduğu il veya ilçedeki takdir komisyonunca yapılması gerekmektedir. Ancak özellik arz edebilecek bazı durumlarda takdir işlemlerinin başka mahalde bulunan takdir komisyonlarınca da yapılmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bu durumda, farklı bölgelerde bulunan ve kıymetleri düşen emtianın emsal bedelleri, bulundukları il veya ilçelerdeki takdir komisyonlarınca tespit edilebileceği gibi, emtianın bulunduğu il veya ilçelerdeki takdir komisyonlarınca emsal bedellerini belirleyici gerekli tespitler yapılarak mükellefin bağlı olduğu vergi dairesinin takdir işlemlerini yapmakta olan takdir komisyonuna veri olarak da gönderilebilecektir.

Emtiaların imhasında genel uygulama, imhaların takdir komisyonu nezaretinde yapılmasıdır. Ancak son kullanma tarihi geçmiş veya bozuk olan ilaç, tıbbi malzeme, gıda, atık vb. emtianın insan

sağlığına zararlı olabileceği ve acilen imha edilmesi mecburiyeti bulunan bu ürünlerin emsal bedellerinin takdir komisyonlarınca muayyen bir zamanda takdirinin mümkün olamayacağı hususları göz önüne alınarak; takdir komisyonuna başvurulmaksızın ilgili bakanlık veya yetkili kurum görevlilerinin de yer aldığı bir komisyon nezdinde tutanakla tespit edilmek suretiyle imha edilebilmesi Başkanlığımızca benimsenmiştir.

Bu çerçevede imha edilecek emtianın niteliğine göre, ilgili mevzuat gereği görevli olan bakanlıkların veya yetkili kurumun görevlileri ve bu emtiayı imha etmeye yetkili müessese ile mükellefin temsilcilerinin de yer aldığı bir komisyon nezdinde imha işleminin yapılması ve bu durumun komisyon tarafından tutanakla tespit edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu ürünlerin yukarıda bahsedilen şekilde teşekkül ettirilen bir komisyon nezdinde imha edilmesi halinde, bu ürünlerin imhası aşamasına mükellefin bağlı olduğu vergi dairesi görevlilerinin söz konusu komisyona katılımına gerek bulunmamaktadır.

Yukarıda izah edilen şekilde ilgili bakanlık ve yetkili kurum görevlilerinin de yer aldığı komisyon nezdinde imha işlemine ilişkin olarak düzenlenen tutanağın istenildiğinde ibraz edilmesi şartıyla muhafaza edilmesi gerekmekte olup, imha işleminin söz konusu tutanağa istinaden muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, son kullanma tarihi geçmiş veya bozuk ürünlerin imha edilmesi işlemine ilgili bakanlık yetkililerinin katılımının sağlanamaması ve imhaya ilişkin tespitin bu komisyon nezdinde tutanağa bağlanamaması durumunda, olayın mutlaka takdir komisyonuna intikalinin sağlanması gerekmekte olup, imha edilen ürünlerin takdir komisyonunca belirlenecek emsal bedel üzerinden kayıtlara alınarak işlem yapılması gerekecektir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 29 uncu maddesinde mükelleflerin vergiye tabi işlemler dolayısıyla hesaplanan KDV den, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV nin indirim konusu yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 113 Seri No.lu KDV Genel Tebliği'nin "E-Kullanım Süresi Geçen veya Kullanılamayacak Hale Gelen Mallara İlişkin Yüklenilen KDV Hakkında Yapılacak İşlem" başlıklı bölümünde;

"...KDV Kanunu'nun (30/c) maddesinde; deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığının yangın sebebiyle mücbir sebep ilân ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait KDV'nin indirim konusu yapılamayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hüküm uyarınca, kullanım süresi geçen veya bir başka biçimde kullanılamayacak hale gelen ve imha edilen mallar, zayi olan mal mahiyetinde olduğundan mükelleflerce bu malların iktisabı dolayısıyla yüklenilen KDV nin indirim konusu yapılması da mümkün bulunmamaktadır.

Bu çerçevede, zayi olan mallara ait yüklenilen ve daha önce indirim konusu yapılan KDV'nin, imha tarihini kapsayan vergilendirme dönemine ait 1 No.lu KDV beyannamesinin "İlave Edilecek KDV" satırına dahil edilmek suretiyle indirim hesaplarından çıkarılması gerekmektedir."

açıklamasına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, söz konusu ürünler zayi olan mal hükmünde olduğundan imha işlemini gerçekleştiren distribütör firma, imha edilen ürünler ile ilgili olarak yüklendiği KDV yi indirim konusu yapamayacak ve yüklenilen KDV tutarlarını imha işleminin gerçekleştiği vergilendirme dönemine ait 1 No.lu KDV Beyannamesinin "İlave Edilecek KDV Satırına" yazmak suretiyle indirim hesaplarından çıkaracaktır. Ayrıca imha edilen ürünler için distribütör firmanın firmanız adına düzenleyeceği faturada yer alan KDV nin de tarafınızdan indirim konusu yapılmasına imkan bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026